

Naam product	Kwaliteit in Communicatie
Categorie	<p>Geef aan of sprake is van:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Een interventie/methodiek ten behoeve van behandeling ☐ Leeraanbod ☐ Een instrument t.b.v. diagnostiek, behandeling of wetenschappelijk onderzoek (bijv vragenlijsten, tools, tests) ☐ Anders/overig: <p>Toelichting:</p>
Samenvatting	<p>De communicatievormen van mensen met een aangeboren beperking in horen en zien zijn voor mensen zonder zintuiglijke beperkingen niet altijd goed te begrijpen. Deze methode heeft als doel om de interactie en communicatie tussen de cliënt en de communicatiepartners te verbeteren; deze interventie richt zich op het versterken van de competenties van hen.</p>
Financiering	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Zorgverzekeringswet (Zvw) ☒ Wet langdurige zorg (Wlz) ☐ Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ☐ Jeugdwet ☐ Anders, namelijk:
Clientprofiel	<ul style="list-style-type: none"> ☐ CP 1 Cliënt met een gehoorbeperking tussen 0 en 1 jaar oud ☐ CP 2 Dove of ernstig slechthorende cliënt tussen 1 en 5 jaar oud ☐ CP 3 Slechthorende cliënt tussen 1 en 5 jaar oud ☐ CP 4 Dove of ernstig slechthorende cliënt met CI tussen 0,5 en 5 jaar oud ☒ CP 5 Doofblinde cliënt tussen 0 en 5 jaar oud ☐ CP 6 Cliënt met een taalontwikkelingsstoornis tussen 1,5 en 5 jaar oud ☐ CP 7 Dove of slechthorende cliënt tussen 5 en 12 jaar oud ☐ CP 8 Dove of slechthorende cliënt met CI tussen 5 en 12 jaar oud ☒ CP 9 Doofblinde cliënt tussen 5 en 18 jaar oud ☐ CP 10 Cliënt met een taalontwikkelingsstoornis tussen 5 en 12 jaar oud ☐ CP 11 Dove of slechthorende cliënt tussen 12 en 18 jaar oud ☐ CP 12 Dove of slechthorende cliënt met CI tussen 12 en 18 jaar oud ☐ CP 13 Cliënt met een taalontwikkelingsstoornis tussen 12 en 23 jaar oud ☐ CP 14 Vroegdove volwassen cliënt ☐ CP 15 Plotsdove of laatdove volwassen cliënt ☐ CP 16 Slechthorende volwassen cliënt ☒ CP 17 Doofblinde volwassen cliënt ☐ CP 18 Cliënten met een auditieve en/of communicatieve verstandelijke beperking tussen 0 en 18 jaar oud ☐ CP 19 Volwassen cliënten met een auditieve en/of communicatieve verstandelijke beperking ☐ Niet van toepassing

Zorgprogramma

- ZP 1 Behandeling DSH-cliënt tussen 0 en 5 jaar binnen gezin en directe omgeving
- ZP 2 Persoons- en systeemgerichte behandeling DSH-cliënt tussen 5 en 18 jaar
- ZP 3 Behandeltraject in therapeutische omgeving voor DSH-cliënt tussen 5 en 18 jaar
- ZP 4 Kortdurend diagnostiek- en behandeltraject voor DSH-cliënt tussen 5 tot 18 jaar
- ZP 5 Persoons- en systeemgerichte behandeling vroegdove volwassene
- ZP 6 Persoons- en systeemgerichte behandeling plots/laatdove of slechthorende volwassene
- ZP 7 Behandeling kind 1,5-5 jaar met een TOS binnen gezin en directe omgeving (zonder groep)
- ZP 8 Behandeling kind 1,5-5 jaar met een TOS in een therapeutische omgeving (met groep)
- ZP 9 Persoons- en systeemgerichte behandeling cliënten met een TOS tussen 5 en 23 jaar
- ZP 10 Behandeltraject in therapeutische omgeving voor cliënten met een TOS tussen 5 en 23 jaar
- ZP 11 Kortdurende diagnostiek en behandeltraject voor cliënten met een TOS tussen 5 en 23 jaar
- ZP 12 Behandeling doofblinde cliënt tussen 0 en 5 jaar binnen gezin en directe omgeving
- ZP 13 Behandeling doofblinde cliënt tussen 5 en 18 jaar binnen gezin en directe omgeving
- ZP 14 Persoons- en systeemgerichte behandeling doofblinde cliënt tussen 5 en 18 jaar
- ZP 15 Persoons- en systeemgerichte behandeling doofblinde volwassene
- ZP 16 Behandeling ACVB-cliënt binnen gezin en directe omgeving
- ZP 17 Communicatiediagnostiek en -training voor ACVB-cliënt
- ZP 18 Behandeling met verblijf in therapeutische omgeving voor dove cliënt vanaf 5 jaar
- ZP 19 Behandeling met verblijf in therapeutische omgeving voor cliënt met een TOS vanaf 5 jaar
- ZP 20 Kortdurende diagnostiek en behandeltraject voor CMB-cliënt
- Niet van toepassing

Voor wie?

- Professional Systeem
- Ouders Client

Doelgroep

Kinderen en volwassenen met een aangeboren beperking in horen en zien én kinderen en volwassenen met een beperking in horen en zien in combinatie met een verstandelijke beperking of een ontwikkelingsachterstand.

Doelstelling/doelen of leerdoelen

Het hoofddoel van de methode is het verbeteren van de interactie en communicatie tussen de cliënt en de communicatiepartners; deze interventie richt zich op het versterken van de competenties van hen.

Daarnaast worden er subdoelen geformuleerd over de afstemming (initiatieven, antwoorden, aandacht, etc.) en de betekenisoverdracht (communicatieve betekenis, gedeelde betekenis, etc.).

**Opzet (het hoe, vaak, waar en met wie?)
(circa 10 regels)**

De methode bestaat uit een de voorbereiding, twee interventiefases en een evaluatiefase. De interventiefases (afstemming en betekenisoverdracht) bestaan uit een combinatie van scholing en coachingsessies met video-feedback (die duurt 5 uur). Ondertussen vinden er 3 bijeenkomsten plaats voor alle communicatiepartners (5,5 uur). Wanneer ze nog onvoldoende kennis hebben over zintuiglijke beperkingen, kunnen ze extra worden geschoold (tussen de 30 minuten en 1 uur).

De communicatiepartners hebben voor de start van de coaching een gesprek met de communicatiecoach (45-60 minuten) om kennis te maken, accenten in de vraagstelling te bespreken en praktische afspraken te maken. Er worden ook video-opnames gemaakt van de cliënt en de communicatiepartner (ongeveer 2 uur).

De doorlooptijd van het hele traject wordt in overleg bepaald, maar duurt in de meeste gevallen rond de negen maanden.

**Inhoud van de interventie
(circa 20 regels)**

De methode wordt ingezet wanneer er een vraag is op het gebied van interactie en/of communicatie tussen een cliënt en meerdere communicatiepartners. De methode bestaat uit de volgende onderdelen:

- voorbereiding: hierin wordt achterhaald wat de vraag is van de communicatiepartners op het gebied van communicatie. Daarnaast wordt er een analyse gemaakt van de sterke kanten van en verbeterpunten voor de communicatie.
- interventiefase 1 en 2: naast de interventiefases (zie opzet), gaat deze stap ook in op de scholingsmomenten die worden aangeboden en op de coachingsessies met video-feedback.
- evaluatiefase: hierin komt de conclusie aan bod over de bevindingen en afspraken over verder implementatie en borging.

**Voorwaarden voor gebruik
(circa 10 regels)**

Voor de uitvoering van de methode is het nodig dat de communicatiepartners beschikken over apparatuur om video-opnames te maken en af te spelen.

Daarnaast is het aan te raden om de afweging te maken of de methode geschikt is in de volgende gevallen:

- wanneer de cliënt ASS heeft
- wanneer de cliënt een ontwikkelingsniveau van <12 maanden heeft
- wanneer er sprake is van achteruitgang door bijvoorbeeld dementie
- wanneer er sprake is van een ziektebeeld waarbij de continuïteit van de relatie in het gedrang komt, zoals ernstige epilepsie of veelvuldige ziekenhuisopnames

Onderzoek

In een promotieonderzoek is met meerdere studies (met herhaalde observaties) de effectiviteit van de interventie bij kinderen en volwassenen met een beperking in horen en zien onderzocht. De interventie bleek effectief voor alle deelnemers; emoties werden vaker gedeeld, er werd vaker naar iets of iemand verwezen en het grootste deel van de deelnemers ging vaker eigen gedachten delen met de communicatiepartner. In de opmerkingen staat een overzicht van andere onderzoeken.

Toetsing

Deze interventie is ook opgenomen in de databanken van Vilans, Bartiméus, Kentalis en Koninklijke Visio.

Totstandkoming (maximaal 10 regels)	<p>De methode is ontwikkeld in en met de praktijk. Er zijn 3 enkelvoudige casestudies uitgevoerd. Daarnaast is er een effectstudie uitgevoerd met 11 cliënten met een aangeboren beperking in horen en zien en hun communicatiepartners (professionals of familie).</p> <p>De communicatiepartners zijn ook bevroegd tijdens een evaluatiebijeenkomst en hebben schriftelijke feedback gegeven over de werkwijze en de werkzaamheid. Hieruit bleek dat ze de interventie over het algemeen relevant, haalbaar en effectief vonden.</p> <p>Hierna is de methode doorontwikkeld. Daarbij werd een train-de-trainer cursus ontwikkeld waarbij 10 KiC-communicatiecoaches zijn opgeleid. Hun ervaringen en feedback op de cursusmaterialen leidden tot de aanscherping van de materialen en protocollen.</p>
Kosten en tijdsinvestering	De methode wordt vergoed vanuit de Zvw, Wlz, consultatiegelden of uit een combinatie hiervan. De duur van het hele traject duurt in de meeste gevallen rond de 9 maanden. In het onderdeel 'opzet' is de tijdsinvestering verder beschreven.
Auteur	Saskia Damen
Ontwikkelaars	Rijksuniversiteit Groningen, Bartiméus, Koninklijke Kentalis, Koninklijke Visio en de Vrije Universiteit Amsterdam
Beheerders van het product	Koninklijke Kentalis, Koninklijke Visio en Bartiméus
Ontwikkeldatum	2023
Contactpersoon	s.damen@rug.nl (Saskia Damen)
Bestelwijze	Via Koninklijke Kentalis, Koninklijke Visio en Bartiméus
Tags	Communicatie interactie scholing coaching video-feedback communicatiepartner afstemming betekenisoverdracht
Opmerkingen	<p>Er is onderzoek gedaan naar de uitvoering van de interventie in twee wetenschappelijke artikelen en in een eindverslag van ZonMw:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stimulating Intersubjective Communication in an Adult with Deafblindness: A Single-Case Experiment (Damen et al., 2014). Dit onderzoek is uitgevoerd door Rijksuniversiteit Groningen, Bartiméus, Royal Dutch Kentalis en de Vrije Universiteit Amsterdam. - Comparison of social validity ratings with the effects of a video-feedback intervention for communication partners of individuals with deafblindness (Damen et al., 2021). Dit onderzoek is uitgevoerd door Rijksuniversiteit Groningen, Royal Dutch Kentalis, de Vrije Universiteit Amsterdam en Amsterdam Public Health research institute. - ZonMw Eindverslag project: Hoge Kwaliteit Communicatie voor personen met een visuele beperking en/of auditieve beperking in combinatie met een verstandelijke beperking (Damen et al., 2017). Dit onderzoek is uitgevoerd door Koninklijke Kentalis.